

חולין דף צ"ו

טביעות עין נגד סימנים

הגמרא הביאה שאם יש לאדם טביעות עין במאכלים, על פי זה מותר לאוכלם. אמר רבא, מראש הייתי אומר: 'סימן עדיף מטביעות עין', שכן מחזירים אבידה לכל אדם על פי סימנים, ולא מחזירים על פי טביעות עין אלא ל'צורבא מרבנן'. אולם עכשיו ששמעתי לשמועות אלי שמתירים איסור על פי טביעות עין, אני אומר: טביעות עין עדיפה. שאל"כ כיצד סומא מותר באשתו? ובני אדם איך מותרין בנשותיהן בלילה? אלא בטביעות עין של קול. וכן כאן מתירים בטביעות עין⁶⁰⁵. אמר רב יצחק בריה דרב משרשיא, תדע שטביעות עין עדיפה: שאילו באו שניים ואמרו 'פלוגי שאין אנו מכירין בו מעולם, אלא סימנך כך וכך היו בגופו ובכליו, הרג נפש' לא הורגים אותו על פיהם. ואילו אמרו 'יש לנו בו טביעות עין ומכירין אנו בו' נהרג! אמר רב אשי, תדע: שאילו אמר אדם לשלוחו 'קרא לפלוגי, שסימנו כך וכך', ספק ידע ספק לא ידע. ואילו יש לשליח טביעות עין ומכירו, כשרואהו מכירו.

משנה

הנוטל גיד הנשה, צריך שיטול את כולו ויחטט אחריו⁶⁰⁶. רבי יהודה אומר, כדי לקיים בו מצות נטילה. האוכל מגיד הנשה כזית, סופג ארבעים. אכלו ואין בו כזית, חייב שאכל ברייה שלימה. אכל מזה כזית ומזה כזית, סופג שמונים. רבי יהודה אומר, אינו סופג אלא ארבעים שאינו נוהג אלא באחת.

גמרא

אדם ששמו 'בר פיולי' עמד לפני שמואל, וניקק בירך את הגיד כרבי יהודה לא היה מחטט, אלא גומם מלמעלה. אמר לו, חתוך יותר, ואם לא ראיתך היית מאכילני איסור! נבהל 'בר פיולי', והסכין נפלה מידו! אמר לו, אל

שיעור ניקור הגיד

605 ומאבידה לא ילפינן: דהתם משום חימוד הממון חיישינן דלמא משקר, דאמר מר: (מכות כג:) 'גזל ועריות – נפשו של אדם מתאוה להם ומחמדתן'. רש"י.

606 סתם משנה רבי מאיר, שאמר (לעיל צב:) צריך חטיטה. רש"י.

תירתת שאיני חושדך לא בעם הארץ ולא ברשע, הרב שהורה לך כך סבר כרבי יהודה. אמר רב ששת, אם בר פיולי הוציא את מה שלשיטת רבי יהודה הוא אסור משמע ששייר מה שמדרבנן חייב להוציא, אף לרבי יהודה ואם כן כמי הורו לו? אלא אמר רב ששת, שבר פיולי ניקר את מה שמדאורייתא אסור, ושייר את מה שמדרבנן רבי מאיר מצריך חטיטה, שלרבי יהודה זה מותר אפילו מדרבנן.

מקום אכיה המחייב מהתורה אמר שמואל, לא אסרה תורה אלא את הגיד שעל הכף בלבד, אפילו שהוא ארוך אין אסור אלא מה ששוכב על ה'כף' שהוא הבשר הסובב את הקולית ודבוק לעצם. שנאמר: "על כף הירך". אמר רב פפא, יש בזה מחלוקת תנאים. ששנינו, אכלו ואין בו כזית חייב. רבי יהודה אומר, עד שיהא בו כזית. ושיטת חכמים שחייב בפחות מכזית בגלל שיש לגיד שם של 'בריה'. ורבי יהודה⁶⁰⁷ סובר שנכתב בזה לשון אכילה לומר שהשיעור הוא כסתם אכילה - בכזית. וחכמים סוברים שלשון אכילה שהוזכרה, מלמדתנו שגיד שיש בו יותר מכזית ואכלו, חייב אף על גב שלא אכל כולו. ורבי יהודה, לומד זאת ממה שנאמר "אשר על כף הירך" לומר שאפילו לא אכל אלא מה שעל הכף חייב, ובלבד שתהא שם 'אכילה'. וחכמים לומדים מהכתוב הזה את מה שאמר שמואל, לא אסרה תורה אלא שעל כף הירך. ורבי יהודה חולק וסובר שמהמילה "הירך" למדים שחייב בכל מקום שיאכל. וחכמים למדים מזה שחייבים רק על הגיד הפנימי. ואף שלמדים מהמילה "כף" למעט עוף שאין לו כף, בכתוב מוזכר פעמיים המילה "כף" ללמד לשני הדברים.

